

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 92

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

קורח - תשפ"ג

עניין של חינוך עושר שמור...

על הפסוק בקהלת (ה, יב) "עושר שמור לבעליו לרעתו" דרשו חז"ל (פסחים ק"ט, א) "אמר רבי שמעון בן לקיש: זה עשרו של קורח". העושר הזה היה רק "לרעתו", מבלי שתהיה לו כל טובה ממנו. מספרים כי הברון רוטשילד הגיע לעיירה אחת בשעת בוקר מוקדמת, נכנס לבית הכנסת וראה שכולם כבר נמצאים ולמרות זאת לא מתחילים בתפילה... מששאל לסיבת העיכוב, הסבירו לו כי "הגביר" של העיירה טרם הגיע, וכולם מחכים לו... עוברות חמש דקות, עשר דקות, וכולם עדיין מחכים... בשבע ורבע מגיע "הגביר" עם עניינים שנפתחו לו זה עתה מהשינה, צועד למקומו בכותל המזרח, מתיישב ליד הרב ונותן את האות שאפשר להתחיל בתפילה... הברון רוטשילד התפלץ בקרבו מחוצפתו של אותו "גביר", רב בית הכנסת צריך להמתין לו, כל העוילים צריך להמתין לו, א' חוצפה!... הברון החליט להעמידו במקומו... הגיע קריאת התורה. הברון ביקש עליה, ולאחריה עשו לו "מי שברך". כשהגבאי הגיע לקטע "בעבור שיתן" אמר הברון רוטשילד: "בעבור שאני נודב כפי שווי כל רכושו של הגביר"!!!... מכיון שהגבאי לא ידע שהעומד לפניו הוא הברון רוטשילד, הוא נזעק ואמר לו: "משוגיער! לגביר הזה יש הון עתק" והברון נשאר בשלו: "בעבור שאני נודב כפי שווי כל רכושו של הגביר"!!!... "ויש לך את הסכום הזה לתרום?" שאל הגבאי. "יש לי גם פי אלף מהסכום הזה"!!! רק אז תפס הגבאי כי הברון רוטשילד בעצמו הוא העומד לפניו... הגבאי רץ בהתרגשות אל "הגביר" של העיירה, וביקש ממנו לפרט את סכום הונו, כדי שהברון רוטשילד יידע כמה לתת. "הגביר" כמונן סרב לכך כשהוא מצטדק שאינו חושף ברבים את כל רכושו... ניסו לשכנע אותו: "מדובר כאן על הפסד ענק לכל הקהילה. כסף זה שיתרום הברון, יסייע לכל עניי העיירה! אם לא תגלה את סכום הרכוש שבידך – הברון יעזוב את העיירה ונפסיד את הכל"!!! והגביר נשאר בסירובו: אי אפשר לדרוש ממני לחשוף את ענייני הפרטיים ברבים! מה יש לדבר? כל הקהילה הלכה לביתו של הגביר והחלה לעשות שם הפגנה... אמר להם הברון רוטשילד: "איך צורך שהוא יגלה, יש בכוחי לברר את כל "עושרו" בכוחות עצמי. הגביר פנה אל העורך דין והרואה חשבון הרלוונטיים והם בדקו ובררו שוב ושוב ו... התברר שאין לו כמעט כלום... בלון ריק... אבל הוא "הגביר" של העיירה... כולם מחכים לו לתפילה... "עושר שמור לבעליו לרעתו" מפרש רש"י (קהלת ה, יב) "כעשרו של קורח שעל ידי כן נתגאה וירד לשאול". שנוזה לדבוק באמת כל חיינו. (יחי ראובן)

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מְלָכִים

ויקח קרח.... (במדבר טז, א')

ליצנות קורח

מעודי לא הבנתי מדוע כת ליצנים אינה מקבלת פני שכינה (סוטה מב ע"א סנהדרין קג ע"א) הקבלת פני שכינה היא גן העדן (יד רמה סנהדרין קב ע"א, על פי ברכות יז ע"א). הרי זה נורא: עבר האדם את כל יסורי העולם, עולה למרום עם שק המצוות, והשערים נעולים. מדוע, כי נמנה על כת הליצנים. והוא תמה: איזה איסור עבר, איזו עברה זו? עד אותו היום בו שהיתי בבית מרן ה"חזון איש" זצ"ל היה זה בעת סערת גזירת גיוס הבנות, שה"חזון איש" פסק שהוא ב"יהרג ואל יעבור", והורה לאחותו, אשת הסטייפלר זצ"ל, שאם יבואו לגייס בנותיה תורה להן למסור נפשן! נכנס יהודי נכבד, איני רוצה לנקוב בשמו, כבר אינו חי, ואמר: "למדנו רבנו, על מה הרעש? פריצות, מראות אסורים? וברחוב, מותר ללכת!" ברוב חולשתו שכב החזון איש במטתו ולמד. כשמעו, התיישב במיטה, ואמר בהתרגשות: "אכן, הצדק אתכם!" הלה נדהם. והחזון איש הזכיר: גמרא מפורשת היא (בבא בתרא נז ע"ב) שאם האדם עובר בדרך שיש בה מראות שאינם צנועים ויש לו דרך אחרת ללכת בה, אפילו עוצם עיניו, רשע הוא! רשע, אבל יש לו תקנה: יסתובב ויחזור אבל למסור בת למסגרת שאינה יכולה לפרוש ממנה, שאינה יכולה לקום ולעזוב, במצב כזה דינה כשבוייה, לכל דיניה! תהא אסורה לכהן! דינה ב"יהרג ואל יעבור"! ואז הבנתי! כי ה"מסילת ישרים" (פרק ה) כותב: "כמו המגן המשוח בשמן אשר ישמיט ויפיל מעליו החצים ולא יניחם שייגעו לגוף האדם, כן חוסם הלשון מפני התוכחה והתשובה. כי בליצנות אחת ובשחוק קטן יפיל מעליו רבוי גדול מההתעוררות וההתפעלות לחשבון הנפש, ובכח הליצנות יפיל הכל לארץ ולא יעשו בו רושם כלל, שכן הלצון הורס כל ענייני המוסר והיראה!" והבנתי: הלץ, שבוי הוא! שבוי בקלות דעתו. כמכונית המחליקה על כתם שמן, בלי מעצור! מי שידע סוד זה, והשתמש בו לרע, היה קרח! איזו עזות נדרשת כדי לחלוק על השם ועל משיחו, "אשר הצו [את ישראל] על משה ועל אהרן בעדת קרח, בהצתם על השם" (במדבר כו, טו) אז קרח, לבו נטלו. נתקנא בנשיאותו של אליצפן, והקנאה מוציאה את האדם מן העולם - אבל איך הצליח לגרום עמו, לסחוף עמו את כולם, עד שהקדוש ברוך הוא מורה למשה ולאהרן: "הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אותם כרגע"!!! (במדבר טו, א) התשובה ניתנה במדרש (מדרש תהלים א): "ובמושב זקנים לא ישב" זה קרח, שהיה מתלוצץ על משה ועל אהרן! בכח הליצנות. ואז, מי שישב במושב הלצים, גם אם לא השתתף בפועל, לא דיבר ולא צחק, וכבר נגרף, כבר נסחף והחליק, באין מעצור! וכלפי מה הדברים אמורים - כלפינו אננו! הרי כל אחד ואחד אם אינו עשיר כקרח, עשיר הוא דיו בכישורים רוחניים למכביר. בדעה בינה והשכל, תפיסה וזכרון, הבנה ועיון. ואנו מבינים ומשיגים, יודעים ומשננים כמה צריך ללמוד וחייבים ללמוד, ומרבה תורה מרבה חיים (אבות פ"ב מ"ז) וחיי בעלי חכמה ומבקשיה בלא תלמוד כמיתה הם חשובים (רמב"ם הלכות שמירת הנפש פ"ז ה"א) ועם הארץ על חייו לא חס (פסחים מט ע"ב). ולבקש ולהעתיק, בתפילה ובתחנונים: "אבינו אב הרחמן, המרחם רחם עלינו – ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה" אבל גם אנו כקורח קל לדבר, להביע ביקורת, ולהבין מה צריך לעשות ולחבוך ידיים! וגם זה בכלל הצווי "ולא יהיה כקרח וכעתו" (במדבר יז, ה)

(מלוקט מתוך הספר: 'זהגדת' להמגיד הגר"י גלינסקי שליט"א)

מעשה שהיה...

הפּרַת הַטוֹב! \ ספור על רבנו ראש הישיבה רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל זיע"א

למוד תורה כהפּרת הטוב

סח מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זיע"א לבנו מרן הגר"ש שליט"א כי באחד הימים בקש ממנו רבי מיכל יהודה זצ"ל (שהיה רבו בישיבת תפארת ציון) את הספר 'באר איתן' בהשאלה, כמובן שמרן הגר"ח השאיל לרבו בשמחה. והנה לאחר כמה ימים כשהחזיר רבי מיכל יהודה את הספר הוא אמר: 'שאת הספר הזה באר איתן' כתב תלמיד חכם אחד מהענינה וולאזין. וכאשר הייתי ילד הלכתי עם אבי רבי משה דוד ברחובות העיר וראינו בחור אחד, אבי הצביע עליו ואמר לי: ראה בני, בחור זה הוא בנו של הסנדלר, והוא השקיע עצמו מאד בלמוד התורה ונהפך לתלמיד חכם ואף על פי שאביו היה סנדלר פשוט' בכל זאת הבחור צמח להיות תלמיד חכם, ואני רוצה שגם אתה תלמד ממנו שכל אחד יכול לצמח ולגדל. סיים הרב מיכל יהודה את ספורו ואמר למרן הגר"ח: "שמן אותו היום התחלתי ללמד בהתמדה ותמיד נזכרתי בספורו של אבי על אותו בן סנדלר. ועתה יש לי רצון חזק להפיר טובה לאותו בן סנדלר שזכה להיות לי דגמא של התעלות בלמוד ולכן רציתי את ספרו שזכה לחבר 'באר איתן' כדי ללמד בו ושיזכות הלמוד תעלה לזכות אותו מחבר".

רבנו הגר"ח זיע"א לספר זאת לבנו, אמר שאף הוא רוצה ללמד בספר הזה: "כי אם למורי ורבי, רבי מיכל יהודה, היה הפּרת הטוב לאותו מחבר אף אני אלמד לזכותו!". (מתוך הספר 'מאורם של ישראל' לדמותו של הרב זצ"ל).

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

הילולא דצדיקייא

**הילולת רבנו
מרן ראש
הישיבה רבי
מיכל יהודה
ליפקוביץ
זיע"א.**

מרן הרב מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל ראש ישיבת פוניבז' לצעירים. נולד בוולוז'ין בשנת ה'תרע"ו, לאביו רבי משה דוד זצ"ל ואמו חיה ע"ה. בילדותו למד בחדר המקומי. בנוסף שכר לו אביו מלמדים פרטיים שמימן ממשכורתו הדלה. בגיל שתים עשרה נסע ללמוד בישיבה הקטנה בלידא. את בר המצווה חגג עם חבריו בישיבה, בלי הוריו שהיו בוולוז'ין. בשנת ה'תרצ"ז עלה עם משפחתו לארץ. למד בישיבת חברון בירושלים ובה נודע כאחד המצויינים שבחבורה. בשנת ה'ת"ש לאחר נישואיו למד בכולל 'תורת ארץ ישראל' בפתח תקווה. בהמשך התמנה לכהן כר"מ בישיבת תפארת ציון. במקביל למד בכולל זיכרון - מאיר. ייסד שיעור לבעלי בתים בגמרא בבית משפחת שכטר ונמשך כ 81 שנים ברציפות. בשנת ה'תש"י החל לשמש כראש ישיבת פוניבז' לצעירים. שם מסר שיעורים במשך כשישים שנה והעמיד אלפי תלמידים. חתנו, הגאון רבי בנימין קורלנסקי זצ"ל היה לימים למחותנו של מרן שה"ת הגר"ח קנייבסקי זיע"א שאף למד אצלו בבחרותו. **רבנו נלב"ע בכו' בסיון תשע"א ונטמן בביה"ח של נציבי ישיבת פוניבז' בבני ברק.** תהא נשמתו צרורה בצרור החיים וזכותו תהא מגן עלינו ועל כל ישראל, אמן!

**עצות לחיזוק ולישועה
מרשכבה"ג מרן הגר"ג אדלשטיין זצוקלה"ה**

- א. לבקש רחמים על אחרים הקוקים לישועה באותו ענין
- ב. לימוד מוסר 5 דק' בכל יום
- ג. לומר כמה פרקי תהילים בכל יום
- ד. לדון כל אדם לבקף זכות
- ה. שמירת הלשון - שלא לדבר ביקורת על אחרים

ו. לפייס אחרים אם מקפידין עליו - ולא להקפיד על אחרים

לע"נ מרן רשכבה"ג רוב דחמיאל גרשון בן הרב
בני יהודה זצוקלה"ה
נלב"ע י"ט סיון תשל"ג תנב"ה

